

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 21 februari 2022
(OR. en)

6120/22

CFSP/PESC 149
COPS 58
CLIMA 60
DEVGEN 23
ENV 113
ONU 20
RELEX 159
NDICI 5
SUSTDEV 42

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	ST 6118 2022 & ST 6118 2022 COR1
Betreft:	Conclusies van de Raad over EU-klimaatdiplomatie: versnelde uitvoering van de resultaten van Glasgow

Voor de delegaties gaan in de bijlage de conclusies van de Raad over de klimaatdiplomatie van de EU: versnelde uitvoering van de resultaten van Glasgow, zoals goedgekeurd door de Raad tijdens zijn zitting van 21 februari 2022.

Conclusies van de Raad over EU-klimaatdiplomatie: versnelde uitvoering van de resultaten van Glasgow

1. De Raad is ingenomen met het resultaat van de conferentie van de Verenigde Naties over klimaatverandering in Glasgow (COP26), met name de aangekondigde nieuwe emissie-reductiedoelstellingen, doelstellingen voor klimaatneutraliteit en langetermijnstrategieën en het toegenomen besef dat er dringend meer actie moet worden ondernomen en meer moet worden samengewerkt op het gebied van klimaatadaptatie, weerbaarheid en het voorkomen, beperken en aanpakken van verlies en schade als gevolg van door de mens veroorzaakte klimaatverandering. De Raad is tevens ingenomen met de vastberadenheid van de partijen om te blijven streven naar een temperatuurstijging van maximaal 1,5 °C, hetgeen vereist dat de mondiale broeikasgasemissies nog dit decennium snel, sterk en blijvend dalen, en de toezegging om elektriciteitsproductie uit steenkool zonder emissiereductie uit te faseren, en inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen te beëindigen. Tegelijk bevestigt de Raad het hoge ambitieniveau van de klimaatdiplomatie van de EU, en zijn oproep tot concrete maatregelen, met de nadruk op de noodzaak van een doortastende en rechtvaardige wereldwijde transitie naar klimaatneutraliteit, waaronder de uitfasering van onbehandelde steenkool in de energieproductie, en – als eerste stap – een onmiddellijke stopzetting van alle financiering van nieuwe steenkoolinfrastructuur in derde landen, en de ontmoediging van alle toekomstige investeringen in infrastructuurprojecten op basis van fossiele brandstoffen in derde landen, tenzij deze volledig consistent zijn met een ambitieus, duidelijk omschreven traject naar klimaatneutraliteit dat in lijn is met de langetermijndoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en gebaseerd is op de beste beschikbare wetenschappelijke kennis. De Raad is tevens ingenomen met de sectorale initiatieven die onder meer tijdens de top van de wereldleiders zijn gelanceerd, en de sluiting van het klimaatpact van Glasgow. De EU en haar lidstaten zullen zich actief inzetten voor de uitvoering ervan. De voltooiing van het "Rulebook van Katowice" van de Overeenkomst van Parijs is een belangrijke stap voorwaarts die de volledige uitvoering van de Overeenkomst van Parijs mogelijk maakt.

2. Zelfs als alle doelstellingen en toezeggingen die werden aangekondigd in Glasgow volledig worden uitgevoerd, is er echter nog steeds een aanzienlijk risico dat de opwarming van de aarde niet kan worden beperkt tot ruim onder 2 °C, terwijl we streven naar maximaal 1,5 °C. De wereldwijde uitstoot van fossiele brandstoffen is in 2021 gestegen tot het niveau van vóór de pandemie en blijft wellicht nog verder stijgen. Er moet dan ook dringend wereldwijd meer actie worden ondernomen op het gebied van mitigatie en adaptatie, aangezien elke fractie van een graad boven 1,5 °C rampzalige gevolgen zal hebben voor mens en milieu, zoals is bevestigd door het wetenschappelijke bewijs van de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC)¹.
3. Met de Europese klimaatwet, ambitieuze en juridisch bindende emissiereductiedoelstellingen voor 2030 en het doel van klimaatneutraliteit uiterlijk in 2050, en het klimaatwetgevingspakket dat is voorgesteld in het kader van de Green Deal, komt de EU vastberaden en doortastend in actie om te zorgen voor snelle aanneming ervan, wetende dat haar externe klimaatdiplomatie afhankelijk is van de kracht van haar binnenlandse EU-beleid en de innovatieve oplossingen van de industrie en het bedrijfsleven in de EU. In dit verband is de EU ook ingenomen met de toezeggingen van verschillende sectoren, zoals de vervoerssector, met inbegrip van de scheepvaart. Deze conclusies van de Raad bevatten onze prioriteiten voor een versnelde uitvoering van de resultaten van de COP26 in Glasgow door middel van klimaatdiplomatie in 2022, waarbij voort wordt gebouwd op eerdere conclusies, met name de conclusies over klimaat- en energiediplomatie van 25 januari 2021.
4. Klimaatverandering vormt een existentiële bedreiging voor de mensheid. De volledige uitvoering van de Overeenkomst van Parijs en de tijdens de COP26 gedane toezeggingen nakomen, evenals samenwerking met het oog op de COP27 in Sharm el-Sheikh en de COP28 in de Verenigde Arabische Emiraten, zullen van cruciaal belang zijn om de klimaatnoodtoestand aan te pakken. De EU en haar lidstaten zullen samen, als "Team Europa", overleggen met partners in de hele wereld om de nog bestaande en opkomende uitdagingen aan te pakken, en zullen actief werken aan de uitvoering van de verschillende sectorale initiatieven en oproepen die zijn gelanceerd in Glasgow. De EU zal alles in het werk stellen om de werkzaamheden van het Egyptische COP27-voorzitterschap te ondersteunen zodat ze kunnen leiden tot een ambitieus resultaat.

¹ Meest recentelijk tijdens de voorbereidende werkzaamheden voor het zesde evaluatierapport van de IPCC van werkgroepen I, II en III, en de drie speciale verslagen over de opwarming van de aarde met 1,5 °C, over klimaatverandering, en over land, oceaan en cryosfeer in een veranderend klimaat.
Zie <https://www.ipcc.ch/reports/>.

5. De EU is ingenomen met alle nieuwe toezeggingen en de indiening van de ambitieuzere nationaal bepaalde bijdragen (NDC's) met langetermijnstrategieën. De EU brengt in herinnering dat alle partijen zijn verzocht de doelstellingen voor 2030 in hun nationaal bepaalde bijdragen te herzien en te verhogen, voor zover dat nodig is om uiterlijk eind 2022 in overeenstemming te zijn met de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs, en om langetermijnstrategieën in te dienen, en roept alle partijen op, met name de G20-leden waarvan de huidige doelstellingen voor 2030 en de lange termijn niet verenigbaar zijn met de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs, om hun klimaatambitie in 2022 op te voeren en werk te maken van emissiereductiedoelstellingen voor de hele economie en een traject naar klimaatneutraliteit in 2050.
6. Vooruitgang boeken met duurzameontwikkelingsdoelstelling 7 (toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen) is een prioriteit voor de EU. De EU zal in dit verband nauw samenwerken met onder andere haar Afrikaanse partners om de universele toegang tot veilige en duurzame koolstofarme technologie, energie-efficiëntie en de ontwikkeling van een onderling verbonden energie-infrastructuur te ondersteunen, waarbij de voordelen van de sprong naar hernieuwbare energiebronnen zoveel mogelijk worden benut. In dit verband zal gebruik worden gemaakt van het Afrika-EU-initiatief voor groene energie om particuliere en publieke financiering los te maken voor energieprojecten en hervormingen, overeenkomstig de langetermijndoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en in het kader van een gezamenlijke aanpak door Team Europa. Bij haar inspanningen, in Afrika en met andere partners wereldwijd, zal de EU tevens voortbouwen op de resultaten van de energietransitieraden en de VN-dialoog op hoog niveau over energie.
7. Klimaatdiplomatie blijft een centraal onderdeel van het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU en is een steeds belangrijkere, gezamenlijke prioriteit voor de dialoog en samenwerking tussen enerzijds de EU en haar lidstaten en anderzijds derde landen en regio's, [zoals de recente top EU-AU van 17-18 februari aantoonde, deze zitting van de Raad met de Samenwerkingsraad van de Golf] en andere bilaterale en multilaterale partnerschappen die door de EU en haar lidstaten zijn geïnitieerd. Het toenemende belang van klimaatverandering bij onze betrekkingen met partners blijkt ook uit de toekomstgerichte gezamenlijke initiatieven waarin klimaat een centrale rol speelt, zoals de verklaring van de top van het Oostelijk Partnerschap van december 2021, de groene agenda voor de Westelijke Balkan, en de EU-strategie voor samenwerking in de Indo-Pacifische regio, die de weg effenen voor onze samenwerking. De EU zal de ambities van de landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap voor het aanpakken van milieu- en klimaatuitdagingen ondersteunen, evenals hun aanpassing aan het EU-acquis. Als zodanig is klimaatactie een centraal onderdeel van het instrumentarium van de EU voor extern beleid, en sterk verbonden aan de bredere

Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, zoals zal worden geïllustreerd, onder meer, door de komende VN-conferentie "Stockholm+50".

8. De Raad erkent dat de directe en indirecte gevolgen van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en achteruitgang van het milieu risico's met zich meebrengen voor de ontplooiing van de mensenrechten en de menselijke en staatsveiligheid, hetgeen ondermijnend is voor de vrede en stabiliteit in de wereld en bestaande kwetsbaarheden en instabiliteit vaak versnelt en verdiept. Het verheugt de Raad dat de VN-Veiligheidsraad en andere VN-organen meer aandacht besteden aan het verband tussen klimaat, vrede en veiligheid. De brede steun van 113 landen voor de thematische resolutie van de VN-Veiligheidsraad van december 2021 over de gevolgen van klimaatverandering voor de veiligheid was een duidelijke aanwijzing dat het belang van dit concept, waarvoor de EU zich blijft inzetten, algemeen wordt erkend. In dit verband is de Raad ingenomen met het EU-concept voor een geïntegreerde aanpak van klimaatverandering en veiligheid waarmee een kader wordt geschapen voor het verband tussen klimaat, vrede en veiligheid in het externe optreden van de EU, en de Raad roept op tot een krachtige uitvoering ervan. De Raad verzoekt de EDEO de operationalisering van het concept voor EU-vredesbemiddeling te versterken teneinde door het klimaat veroorzaakte conflicten te helpen oplossen. Hij is ook ingenomen met de intensievere gezamenlijke werkzaamheden van de EU, het VN-systeem, de OVSE en de NAVO op het gebied van deze kwesties.
9. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger om, in nauwe samenwerking met de Commissie en de EU-lidstaten, de actieve klimaatdiplomatie en samenwerking met partners in de aanloop naar de COP27 voort te zetten en op te schalen, ambitieuzere doelstellingen vast te stellen, mitigatie- en adaptatiemaatregelen wereldwijd te versterken en een duidelijk pad uit te stippelen met concrete uitvoeringsmaatregelen zodat de in Glasgow verwoorde intentieverklaringen in 2022 kunnen worden omgezet in concrete maatregelen en duidelijk wordt dat de groene transitie nieuwe banen en economische en sociale kansen kan bieden terwijl er tegelijkertijd een klimaatneutraal pad wordt bewandeld. In deze context zal de EU blijven werken aan de totstandbrenging van verdere groene partnerschappen en allianties.
10. De Raad herhaalt dat mensenrechten systematisch onderdeel moeten uitmaken van klimaatactie en energiediplomatie. In dit verband zal de EU gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes blijven steunen, bevorderen en beschermen. De EU zal ook steun blijven verlenen aan betekenisvolle betrokkenheid van jongeren bij de besluitvorming over processen die gevolgen hebben voor klimaatverandering, onder meer door steun te verlenen aan het Youth4Climate-initiatief.

11. De Raad erkent dat het gebrek aan financiering op maat voor veerkrachtige en rechtvaardige energietransities in midden- en lage-inkomenslanden een belemmering blijft voor groene en duurzame ontwikkeling. In dit licht zal de EU, onder meer via de Global Gateway, partners een duurzaam, groen en positief aanbod blijven bieden voor de ontwikkeling van betrouwbare klimaatbestendige energie-, vervoers- en digitale infrastructuur, en tegelijkertijd bijdragen tot een voorspelbaar investeringsklimaat en internationale stabiliteit.
12. In de geest van Team Europa zullen de EU-delegaties, samen met de EU-lidstaten, samenwerken en regelmatig in contact treden met regeringen, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld, met inbegrip van jongerenvertegenwoordigers in partnerlanden, op het gebied van klimaat-, biodiversiteits-, waterbeheer- en milieuplannen en -acties, en de mogelijkheden voor verdere samenwerking onderzoeken.
13. Na de voltooiing van het in Katowice overeengekomen regelboek voor de Overeenkomst van Parijs moeten deze diplomatieke inspanningen partnerlanden en -regio's ook aanmoedigen om sectoraal klimaatbeleid ten uitvoer te leggen dat moet worden aangevuld met beleid inzake nationale koolstofbeprijzing en internationale koolstofmarkten, rekening houdend met de lopende onderhandelingen op internationaal niveau over specifieke economische sectoren. De EU beschouwt de ontwikkeling van koolstofmarkten als een kosteneffectief instrument om de emissies te beperken. Het mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens, dat momenteel door beide wetgevers van de EU wordt besproken, heeft tot doel de milieu-integriteit van het klimaatbeleid te waarborgen en koolstoflekkage te voorkomen op een manier die verenigbaar is met de WTO.
14. De Raad is ingenomen met het feit dat de G7 en de G20 erkennen dat aanhoudende wereldwijde investeringen in de opwekking van elektriciteit uit steenkool niet verenigbaar zijn met het streven om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C. De toezegging om eind 2021 een einde te maken aan nieuwe internationale overheidssteun voor elektriciteitsproductie uit steenkool zonder emissiereductie was een noodzakelijke eerste stap en de EU zal de Duitse G7-voorzitter en de Indonesische G20-voorzitter steunen om deze ingeslagen weg te vervolgen. Dit is met name van belang tegen de achtergrond van de prognose van het Internationaal Energieagentschap dat de totale vraag naar steenkool in 2022 een nieuwe recordhoogte zou kunnen bereiken en de komende twee jaar op dat niveau zou kunnen blijven. Er is dringend behoefte aan meer actie op deze en aanverwante gebieden om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken.

15. De Raad is ingenomen met het partnerschap voor een rechtvaardige energietransitie met Zuid-Afrika en ziet uit naar de operationalisering van dit partnerschap in 2022. Hij verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie, alsmede de lidstaten, de EIB, de multilaterale ontwikkelingsbanken en andere partners om, in het kader van steuncoalities, vóór de COP27 mogelijkheden voor verdere partnerschappen te verkennen en samen te werken met landen die sterk afhankelijk zijn van energie uit steenkool of steenkoolwinning, teneinde uitvoering te geven aan de uitfasering ervan en partners te ondersteunen bij hun duurzame ontwikkeling. De Raad stelt voor om met het initiatief "Steenkoolregio's in transitie" in de Westelijke Balkan en Oekraïne voort te bouwen op lopende initiatieven en ervaringen, en de samenwerking met het oog op de transitie naar een rechtvaardige en duurzame ontwikkeling verder uit te bouwen, met name met de buurlanden van de EU.
16. De Raad roept de hoge vertegenwoordiger en de Commissie tevens op de werkzaamheden en internationale contacten te intensiveren om milieuschadelijke subsidies voor fossiele brandstoffen volgens een duidelijk tijdschema stop te zeggen, waarbij er mijlpalen worden vastgesteld voor de uitfasering van de subsidies, onder meer via de WTO en in het kader van de dialoog in de OESO over de hervorming van subsidies voor fossiele brandstoffen. De EU steunt ook de modernisering van de OESO-regelingen inzake door de overheid gesteunde exportkredieten.
17. De Raad is ingenomen met de doelstelling van het mondiale methaanpact, een gezamenlijk initiatief van de EU en de VS, om uiterlijk in 2030 wereldwijd 30 % minder methaan uit te stoten dan in 2020, en prijst de meer dan 100 partijen die zich ertoe hebben verbonden de doelstellingen van dat pact na te streven. Hij moedigt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie aan de operationele follow-up voort te zetten, samen met andere betrokken partijen, en het draagvlak voor het methaanpact verder te vergroten. In dit verband steunt de Raad de verdere versterking van het internationaal waarnemingscentrum voor methaanemissies.
18. De Raad erkent het belang van versterking van de internationale samenwerking op het gebied van de ontwikkeling en overdracht van technologie, bijvoorbeeld in het kader van de Handels- en Technologieraad EU-VS en de EU-VS-Energieraad. De Raad stimuleert de resultaatgerichte betrokkenheid van landen bij Mission Innovation en andere acties die de brede toepassing van innovatieve technologieën mogelijk maken.

19. De Raad stelt met spijt vast dat de collectieve toezegging van de ontwikkelde landen om uiterlijk in 2020 jaarlijks 100 miljard dollar vrij te maken, niet is nagekomen. De EU spreekt haar krachtige steun uit voor de routekaart die is opgenomen in het klimaatfinancieringsplan van de COP26 en dringt er bij alle andere ontwikkelde landen op aan bij te dragen aan het bereiken van de doelstelling van 100 miljard dollar in 2022, doch in ieder geval niet later dan 2023.
20. De Raad neemt er nota van dat de EU en haar lidstaten de grootste bijdrage leveren aan publieke klimaatfinanciering, met een bijdrage die sinds 2013 meer dan verdubbeld is en goed is voor 23,39 miljard EUR. De EU en haar lidstaten zullen hun inspanningen voortzetten om de klimaatfinanciering op te schalen. In dit verband neemt de Raad er met voldoening nota van dat de Commissie, bovenop de uitgavendoelstelling van 30 % die is vastgelegd in het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld (2021-2027), tot 2027 nog eens 4 miljard euro voor klimaatfinanciering heeft toegezegd, wat neerkomt op een uitgavendoelstelling voor klimaatfinanciering van 35 %. Dit is een ongekennde inspanning van de EU om de klimaatverandering tegen te gaan.
21. De EU roept ook andere partijen die daartoe in staat zijn, op om de klimaatfinanciering te verhogen. De EU ziet ook uit naar verdere besprekingen over de nieuwe collectieve kwantitatieve doelstelling voor de periode na 2025, mede ingegeven door de noodzaak om geldstromen in lijn te brengen met een traject naar klimaatneutrale en klimaatveerkrachtige ontwikkeling. De EU verzoekt alle partijen, multilaterale ontwikkelingsbanken (MDB's), andere financiële instellingen en de particuliere sector dringend om meer financiële middelen vrij te maken, in overeenstemming met de mitigatie- en adaptatiedoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. Tegelijkertijd dringt de Raad aan op meer transparantie en een systematischer monitoring, rapportage en evaluatie van het gebruik van klimaatfinanciering. De EU onderstreept ook dat de toegang tot klimaatfinanciering uit internationale fondsen moet worden verbeterd en de administratieve rompslomp moet worden verminderd, zodat wordt voorzien in de behoeften van gemeenschappen en landen die het kwetsbaarst zijn voor de gevolgen van klimaatverandering, met name de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling.

22. De MDB's en internationale financiële instellingen (IFI's) spelen een katalyserende rol bij het mobiliseren van de particuliere sector en het ombuigen van de wereldwijde financiële stromen naar duurzame en groene investeringen. De Raad dringt aan op een verdere vergroening van de agenda's en portefeuilles van MDB's en IFI's en een verdere afstemming ervan op de Overeenkomst van Parijs en de doelstelling van 1,5 C, waardoor de klimaatdoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs in alle verrichtingen worden geïntegreerd, en onderstreept dat het belangrijk is deze doelstelling via de raden van bestuur op gecoördineerde wijze te ondersteunen. Hij moedigt de bevoegde multilaterale instellingen ook aan om na te denken over hoe klimaatkwetsbaarheden tot uiting moeten komen in de verstrekking en beschikbaarstelling van concessionele financiële middelen en andere vormen van steun. De EU verwelkomt de stappen die de centrale banken hebben gezet om de vergroening van het financiële stelsel te ondersteunen, en moedigt verdere inspanningen aan, ook van nationale exportkredietinstellingen. In dit verband is zij ingenomen met de werkzaamheden van de Europese Investeringsbank, als koploper, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en de Wereldbankgroep en andere ontwikkelings- en financiële instellingen. De Raad moedigt liefdadigheidsinstellingen en particuliere financiële actoren ook uitdrukkelijk aan om ambitieuze klimaatactie in derde landen te ondersteunen.
23. De Raad roept de hoge vertegenwoordiger en de Commissie op de wereldwijde toepassing van normen voor duurzame financiering te ondersteunen en de samenhang met duurzame financieringspraktijken, informatieverschaffing over duurzaamheid en de EU-richtsnoeren voor de klimaattoetsing van infrastructuurprojecten te bevorderen, met name door de internationale samenwerking te versterken via het internationaal platform inzake duurzame financiering en andere relevante initiatieven zoals de Coalitie van ministers van Financiën voor klimaatactie.
24. De Raad verwelkomt de toegenomen aandacht voor adaptatie aan de klimaatverandering en het toegenomen besef dat de uitvoering, monitoring en ondersteuning van veerkracht en adaptatie dringend moeten worden opgeschaald. De EU is ingenomen met de doelstelling van Glasgow om de collectieve verstrekking van klimaatfinanciering voor adaptatie tegen 2025 ten minste te verdubbelen ten opzichte van het niveau van 2019. De EU zal het voortouw nemen, zoals zij heeft aangegeven in haar adaptatiemededeling, en dringt er bij anderen op aan zich bij deze inspanningen aan te sluiten. De EU moedigt anderen ook aan om vóór de COP27 adaptatiemededelingen in te dienen, en verwelkomt initiatieven om meer geld uit te trekken voor adaptatie, zoals de informele koplopersgroep voor adaptatiefinanciering (*Champions Group of Adaptation Finance*).

25. De EU en haar lidstaten erkennen dat het belangrijk is om de wereldwijde adaptatie-doelstelling te verwezenlijken voor de volledige en doeltreffende uitvoering van de Overeenkomst van Parijs, zijn ingenomen met de start van het tweejarige werkprogramma van Glasgow en Sharm el-Sheikh inzake de wereldwijde adaptatiedoelstelling, en zullen actief bijdragen aan de uitvoering ervan, teneinde adaptatiemaatregelen te verbeteren en bij te dragen tot een duurzame ontwikkeling.
26. De EU ziet ernaar uit proactief deel te nemen aan de dialoog van Glasgow om de regelingen te bespreken voor de financiering van acties om verlies en schade door de nadelige gevolgen van klimaatverandering te voorkomen, te beperken en aan te pakken, waarbij zij het intrinsieke verband met de bredere agenda voor duurzame ontwikkeling en humanitaire hulp benadrukt, en verklaart zich te zullen inzetten voor een succesvolle afronding van de dialoog. De EU verwelkomt verdere initiatieven ter versterking en uitbreiding van systemen voor vroegtijdige waarschuwing, noodplanning, financiering en verzekering van klimaatrisico's, teneinde te zorgen voor een systematische, coherente en langdurige bescherming van arme en kwetsbare mensen en landen.
27. De Raad erkent dat wereldwijd, ook in de EU, steeds vaker het hoofd zal moeten worden geboden aan verlies en schade als gevolg van de klimaatverandering, en onderkent dat veel kwetsbare landen reeds worden blootgesteld aan de nadelige gevolgen van de klimaatverandering en over de minste middelen beschikken om deze het hoofd te bieden. De EU herhaalt dat de actie en steun voor het voorkomen, beperken en aanpakken van verlies en schade dringend moeten worden opgevoerd, en zal steun blijven verlenen aan de verdere operationalisering van het netwerk van Santiago voor een betere internationale samenwerking. De EU dringt er bij alle betrokken partners uit alle regio's op aan om bij te dragen aan de doeltreffende uitvoering van het netwerk, zoals is overeengekomen tijdens de COP26. De Raad onderstreept dat er dringend concrete maatregelen in het veld nodig zijn, in de eerste plaats door middel van meer financiering voor adaptatie, veerkracht en grotere internationale inspanningen en een betere samenhang en coördinatie tussen betrokken internationale organisaties en andere partners, onder meer via het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering.

28. De Raad benadrukt dat het voor klimaatactie van cruciaal belang is om de biodiversiteit en alle ecosystemen, waaronder bossen en oceanen, in stand te houden en te herstellen, en wijst op de cruciale rol van op de natuur gebaseerde oplossingen, ook in het licht van het komende VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (COP15). De Raad erkent voorts de cruciale rol die de oceaan speelt bij de mitigatie van en adaptatie aan de klimaatverandering, en onderstreept het belang van de multilaterale besprekingen die in 2022 worden gehouden, waaronder de VN-oceaanconferentie in Lissabon.
29. In dit verband wijst de Raad ook op het belang van de verklaring van de leiders in Glasgow over bossen en landgebruik, gesteund door 141 ondertekenaars, waaronder de EU en haar lidstaten, en geschraagd op de mondiale toezegging inzake financiering van bosbeheer, om uiterlijk in 2030 een halt toe te roepen aan ontbossing en bosverlies en landdegradatie terug te draaien, en roept hij de hoge vertegenwoordiger en de Commissie op om, samen met alle andere ondertekenaars, de passende maatregelen te nemen voor de uitvoering ervan, onder meer door EU-partnerschappen inzake bossen te stimuleren en internationale, ontbossingsvrije waardeketens te ontwikkelen en te bevorderen.
30. Aangezien het energiebeleid nauw samenhangt met de mondiale uitdagingen bij de bestrijding van de klimaatverandering, ziet de Raad uit naar een nieuwe mededeling van de hoge vertegenwoordiger en de Commissie over een strategie voor internationale betrokkenheid op energiegebied.
31. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om samen met de lidstaten, in de geest van Team Europa, de klimaatdiplomatie van de EU te intensiveren door middel van verdere coördinatie en informatie-uitwisseling en de versterking van het EU-netwerk voor groene diplomatie en de deskundigengroep energiediplomatie. De Raad zal samen met de hoge vertegenwoordiger en de Commissie werken aan follow-up en monitoring, door middel van regelmatige inventarisatie, gezamenlijke analyses en maatregelen met betrekking tot de uitvoering van deze conclusies om het effect van onze klimaatdiplomatie te vergroten.
-